I

(Legislativní akty)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2021/167

ze dne 10. února 2021,

kterým se mění nařízení (EU) č. 654/2014 o výkonu práv Unie za účelem uplatňování a prosazování pravidel mezinárodního obchodu

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 207 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem ([1]),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 654/2014 ([2]) stanoví společný právní rámec pro výkon práv Unie podle mezinárodních obchodních dohod v určitých zvláštních situacích. Jedna z těchto situací se týká mechanismů pro řešení sporů zavedených Dohodou o zřízení Světové obchodní organizace (WTO) a jinými mezinárodními obchodními dohodami, včetně regionálních nebo dvoustranných dohod. Nařízení (EU) č. 654/2014 umožňuje Unii pozastavit koncese či jiné závazky podle mezinárodních obchodních dohod po ukončení řízení o řešení sporu.

(2) Nařízení (EU) č. 654/2014 se nezabývá situacemi, v nichž má Unie právo jednat v reakci na opatření prováděné třetí zemí, ale řešení sporů na základě konečného rozhodnutí je zablokováno nebo není dostupné z toho důvodu, že třetí země, která toto opatření přijala, nespolupracuje.

(3) Orgán WTO pro řešení sporů není schopen obsadit zbývající volná místa v Odvolacím orgánu WTO (dále jen „Odvolací orgán WTO“). Odvolací orgán WTO není dále schopen plnit svou funkci od okamžiku, kdy v něm zbývají méně než tři členové. Dokud nebude tato situace vyřešena, a v zájmu zachování základních zásad a rysů mechanismu WTO pro řešení sporů a procesních práv Unie v probíhajících a budoucích sporech, se Unie snažila

([1]) Postoj Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2021 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 3. února 2021.

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 654/2014 ze dne 15. května 2014 o výkonu práv Unie za účelem uplatňování a prosazování pravidel mezinárodního obchodu a o změně nařízení Rady (ES) č. 3286/94, kterým se stanoví postupy Společenství v oblasti společné obchodní politiky k zajištění výkonu práv Společenství podle mezinárodních obchodních pravidel, zejména pravidel sjednaných v rámci Světové obchodní organizace (Úř. věst. L 189, 27.6.2014, s. 50).

dohodnout se na prozatímním řešení odvolání pomocí rozhodčího řízení podle článku 25 Ujednání WTO o pravidlech a řízení při řešení sporů (dále jen „ujednání WTO o řešení sporů“). Tento přístup byl schválen Radou ve dnech 27. května 2019, 15. července 2019 a 15. dubna 2020 a podpořen usnesením Evropského parlamentu ze dne 28. listopadu 2019 o krizi Odvolacího orgánu WTO. Pokud člen WTO odmítne přistoupit na takové řešení a podá odvolání k nefungujícímu Odvolacímu orgánu WTO, je řešení sporu fakticky zablokováno.

(4) Ke srovnatelné situaci by mohlo dojít v rámci jiných mezinárodních obchodních dohod, včetně dohod regionálních či dvoustranných, pokud třetí země nespolupracuje způsobem nezbytným pro řešení sporů, například tím, že nejmenuje rozhodce, a pokud zároveň není stanoven mechanismus, který by řešení sporů v takové situaci zajišťoval.

(5) Je-li řešení sporu zablokováno, Unie nemůže prosazovat mezinárodní obchodní dohody. Je proto vhodné rozšířit oblast působnosti nařízení (EU) č. 654/2014 tak, aby se nařízení vztahovalo i na takovéto situace.

(6) Za tímto účelem by Unie měla mít možnost urychleně pozastavit koncese či jiné závazky podle mezinárodních obchodních dohod, včetně regionálních či dvoustranných dohod, nelze-li účinně využít závazného mechanismu pro řešení sporů z toho důvodu, že třetí země nespolupracuje.

(7) Je rovněž vhodné stanovit, že jsou-li přijata opatření k omezení obchodu se třetí zemí, neměla by taková opatření přesáhnout zrušení nebo zmenšení obchodních zájmů Unie způsobené opatřeními této třetí země, v souladu se závazky Unie podle mezinárodního práva.

(8) Opatření, která mají být podle tohoto nařízení přijata, se týkají zvláště mezinárodního obchodu, a to v tom smyslu, že jejich účelem je především úprava mezinárodního obchodu a mají na něj přímý a bezprostřední vliv, a proto spadají do výlučné pravomoci Unie podle článku 207 Smlouvy o fungování Evropské unie ([3]).

(9) Služby a práva duševního vlastnictví představují velký a stále rostoucí podíl na světovém obchodu a vztahují se na ně mezinárodní obchodní dohody, včetně regionálních či dvoustranných dohod Unie. Opatření v oblasti obchodu se službami a obchodních aspektů práv duševního vlastnictví by proto měla být zahrnuta do oblasti působnosti opatření obchodní politiky, která má Unie k dispozici, s cílem zvýšit soudržnost a účinnost nařízení (EU) č. 654/2014.

(10) Toto nařízení by mělo zajistit soudržné uplatňování mechanismu prosazování v obchodních sporech týkajících se mezinárodních obchodních dohod, včetně regionálních nebo dvoustranných dohod. Mechanismus prosazování kapitol o obchodu a udržitelném rozvoji mezinárodních obchodních dohod Unie je nedílnou součástí obchodní politiky Unie a toto nařízení by se uplatňovalo na pozastavení koncesí nebo jiných závazků a na přijímání opatření v reakci na porušení těchto kapitol tehdy a do té míry, pokud jsou takováto opatření povolena a odůvodněna okolnostmi.

(11) Ustanovení o přezkumu nařízení (EU) č. 654/2014 by se mělo rovněž vztahovat na uplatňování změn zavedených tímto nařízením.

(12) Nařízení (EU) č. 654/2014 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

([3]) Posudek Soudního dvora 2/15 ze dne 16. května 2017, ECLI:EU:C:2017:376, bod 36.

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Nařízení (EU) č. 654/2014 se mění takto:

1) V článku 1 se písmeno b) nahrazuje tímto:

„b) vyvážení koncesí či jiných závazků v rámci obchodních vztahů se třetími zeměmi, dojde-li ke změně zacházení uplatňovaného na zboží nebo služby z Unie způsobem, který se dotýká zájmů Unie.“

2) V článku 2 se písmeno b) nahrazuje tímto:

„b) „koncesemi či jinými závazky“ celní koncese nebo jiné závazky či výhody v oblasti obchodu se zbožím či službami nebo týkající se obchodních aspektů práv duševního vlastnictví, k jejichž uplatňování se Unie zavázala v rámci svého obchodu se třetími zeměmi podle mezinárodních obchodních dohod, jichž je smluvní stranou;“

3) Článek 3 se mění takto:

a) vkládá se nové písmeno, které zní:

„aa) po rozeslání zprávy skupiny odborníků WTO, v níž jsou zcela nebo zčásti potvrzeny nároky Unie, pokud není možné ukončit odvolací řízení podle článku 17 ujednání WTO o řešení sporů a pokud třetí země nesouhlasila s prozatímním řešením odvolání pomocí rozhodčího řízení podle článku 25 ujednání WTO o řešení sporů;“;

b) vkládá se nové písmeno, které zní:

„ba) v obchodních sporech týkajících se jiných mezinárodních obchodních dohod, včetně regionálních či dvoustranných dohod, není-li možné vydat konečné rozhodnutí, protože daná třetí země nepodniká kroky, které jsou pro průběh řízení o řešení sporů nezbytné, včetně nepřiměřených průtahů řízení, které lze považovat za nedostačenou spolupráci v řízení;“;

c) písmeno d) se nahrazuje tímto:

„d) v případech změny koncesí nebo závazků členem WTO podle článku XXVIII dohody GATT 1994 nebo článku XXI Všeobecné dohody o obchodu službami (GATS), pokud nebylo sjednáno žádné kompenzační vyrovnání, a pokud jde o služby, kompenzační vyrovnání není provedeno v souladu se závěry rozhodčího řízení podle článku XXI dohody GATS.“

4) V článku 4 se odstavec 2 mění takto:

a) vkládá se nové písmeno, které zní:

„ba) jsou-li přijata opatření k omezení obchodu se třetí zemí v situacích podle čl. 3 písm. aa) nebo ba), úroveň těchto opatření nesmí jít nad rámec zrušení nebo zmenšení obchodních zájmů Unie způsobenému opatřeními této třetí země;“;

b) písmeno d) se nahrazuje tímto:

„d) jsou-li koncese nebo závazky změněny či odvolány v rámci obchodu se třetí zemí v souvislosti s článkem XXVIII dohody GATT 1994 a připojeným ujednáním (*) nebo článkem XXI dohody GATS a souvisejícími prováděcími postupy, musí být svou podstatou rovnocenné koncesím nebo závazkům, které taková třetí země změnila či odvolala, a to za podmínek stanovených v článku XXVIII dohody GATT 1994 a v souvisejícím ujednání nebo v článku XXI dohody GATS a souvisejících prováděcích postupech.

(*) Ujednání „Výklad a uplatňování článku XXVIII“.“

5) Článek 5 se mění takto:

a) v odstavci 1 se vkládají nová písmena, která znějí:

„ba) pozastavení povinností týkajících se obchodu službami a uložení omezení obchodu službami;

bb) pozastavení závazků týkajících se obchodních aspektů práv k duševnímu vlastnictví udělených orgánem nebo agenturou Unie a s platností pro celou Unii a uložení omezení na ochranu těchto práv k duševnímu vlastnictví nebo jejich komerční využívání ve vztahu k nositelům práv, kteří jsou státními příslušníky dotčené třetí země;“;

b) vkládají se nové odstavce, které znějí:

„1a. Při volbě opatření, která mají být přijata podle odst. 1 písm. ba), Komise vždy zváží přijetí opatření v tomto pořadí:

a) opatření týkající se obchodu službami, která vyžadují povolení s platností pro celou Unii, na základě sekundárních právních předpisů, nebo pokud taková opatření nejsou k dispozici,

b) opatření týkající se jiných služeb v oblastech, v nichž existuje rozsáhlá právní úprava Unie, nebo pokud taková opatření nejsou k dispozici,

c) opatření, u nichž se na základě shromažďování informací podle čl. 9 odst. 1a, jak je stanoveno v čl. 5 odst. 1b písm. a), prokázalo, že by nepředstavovala nepřiměřenou zátěž pro postup správy příslušných vnitrostátních předpisů.

1b. Opatření přijatá podle odst. 1 písm. ba) a bb):

a) jsou předmětem shromažďování informací podle čl. 9 odst. 1a;

b) se v případě potřeby upraví prostřednictvím prováděcího aktu podle čl. 4 odst. 1, pokud Komise po přezkumu provedeném podle čl. 9 odst. 1a dospěje k závěru, že opatření nejsou dostatečně účinná nebo představují nepřiměřenou zátěž pro postup správy příslušných vnitrostátních předpisů. Komise provede tento přezkum poprvé šest měsíců ode dne použitelnosti opatření a následně vždy po dvanácti měsících;

c) jsou předmětem hodnotící zprávy vypracované do šesti měsíců po jejich ukončení, která je založena mimo jiné na informacích zúčastněných stran a která posoudí jejich účinnost a fungování a vyvodí možné závěry pro budoucí opatření.“

6) V článku 6 se doplňuje nový odstavec, který zní:

„3. Pokud jde o obchodní aspekty práv k duševnímu vlastnictví, je třeba pojem „státní příslušníci“ vykládat ve stejném smyslu, v jakém se používá v čl. 1 odst. 3 Dohody WTO o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví.“

7) V čl. 7 odst. 2 prvním pododstavci se písmeno c) nahrazuje tímto:

„c) v případech odvolání či změny koncesí nebo závazků členem WTO podle článku XXVIII dohody GATT 1994 nebo článku XXI dohody GATS, pokud dotčená třetí země přiznala Unii odpovídající a přiměřené vyrovnání po přijetí prováděcího aktu podle čl. 4 odst. 1.“

8) Článek 9 se mění takto:

a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Pokud jde o hospodářské zájmy Unie v případě konkrétního zboží nebo služeb nebo v konkrétních odvětvích, nebo pokud jde o konkrétní obchodní aspekty práv k duševnímu vlastnictví, Komise si v souvislosti s uplatňováním tohoto nařízení vyžádá příslušné informace a stanoviska, a to prostřednictvím oznámení v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo jinými vhodnými veřejnými komunikačními prostředky, přičemž uvede lhůtu pro předložení těchto podkladů. Komise obdržené podklady zohlední.“;

b) vkládá se nový odstavec, který zní:

„1a. Pokud Komise plánuje opatření podle čl. 5 odst. 1 písm. ba) nebo bb), musí o tom informovat zúčastněné strany, zejména odvětvová sdružení, jichž se možná opatření obchodní politiky týkají, a orgány veřejné správy členského státu, které se podílejí na tvorbě nebo provádění právních předpisů upravujících dotčené oblasti, a vést s nimi konzultace. Aniž by to vedlo ke zbytečným průtahům při přijímání těchto opatření, Komise si zejména vyžádá informace o:

a) dopadu těchto opatření na poskytovatele služeb ze třetích zemí nebo držitele práv, kteří jsou státními příslušníky dotčené třetí země, a na unijní soutěžitele, uživatele nebo spotřebitele těchto služeb nebo na držitele práv duševního vlastnictví;

b) vzájemném působení těchto opatření a relevantních předpisů členských států;

c) administrativní zátěži, která může být těmito opatřeními způsobena.

Komise zohlední v nejvyšší možné míře informace získané během těchto konzultací.

Komise při předkládání návrhu prováděcího aktu podle článku 8 poskytne členským státům analýzu plánovaných opatření.“

9) Článek 10 se nahrazuje tímto:

„*Článek 10*

Přezkum

1. Co možná nejdříve po 13. únoru 2021, avšak nejpozději jeden rok po tomto dni, přezkoumá Komise oblast působnosti tohoto nařízení, přičemž zohlední zejména opatření obchodní politiky, jež mohou být přijata, jakož i jeho provádění, a podá zprávu o svých závěrech Evropskému parlamentu a Radě.

2. Komise v souladu s odstavcem 1 provede přezkum s cílem navrhnout další opatření obchodní politiky podle tohoto nařízení pro pozastavení koncesí nebo jiných závazků v oblasti obchodních aspektů práv k duševnímu vlastnictví.“

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem 13. února 2021.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 10. února 2021.

Za Evropský parlament	*Za Radu*
předseda	*předsedkyně*
D. M. SASSOLI	A. P. ZACARIAS